2021 m. gegužės 19 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0240

Europos energetikos sistemos integracijos strategija

2021 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos energetikos sistemų integracijos strategijos (2020/2241(INI))

(2022/C 15/05)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnį,

— atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiaus klimato susitarimą,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų 7-ąjį darnaus vystymosi tikslą „Prieigos prie patikimos, tausios ir šiuolaikiškos energijos už prieinamą kainą užtikrinimas visiems“,

— atsižvelgdamas į 2016 m. vasario 16 d. Komisijos komunikatą „ES šildymo ir vėsinimo strategija“ (COM(2016)0051),

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 28 d. Komisijos komunikatą „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“ (COM(2018)0773),

— atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),

— atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninė darbotvarkė“ (COM(2020)0066),

— atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 8 d. Komisijos komunikatą „Neutralaus poveikio klimatui ekonomikos stimuliavimas: ES energetikos sistemos integravimo strategija“ (COM(2020)0299),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 8 d. Komisijos komunikatą „Neutralaus poveikio klimatui Europos vandenilio strategija“ (COM(2020)0301),

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 17 d. Komisijos komunikatą „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui“ (COM(2020)0562),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“ (COM(2020)0662),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „ES išmetamo metano kiekio mažinimo strategija“ (COM(2020)0663),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos pranešimą „2020 m. energetikos sąjungos būklės ataskaita“ (COM(2020)0950),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos ataskaitą dėl švarios energijos konkurencingumo pažangos (COM(2020)0953),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos ataskaitą dėl pažangos siekiant energijos vartojimo efektyvumo (COM(2020)0954),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos pažangos ataskaitą (COM(2020)0952),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos ataskaitą „Energijos kainos ir išlaidos Europoje“ (COM(2020)0951),

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 19 d. Komisijos komunikatą „ES jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialo išnaudojimo žengiant į neutralaus poveikio klimatui ateitį strategija“ (COM(2020)0741),

2021 m. gegužės 19 d., trečiadienis

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 25 d. Tarybos išvadas dėl energetikos sąjungos energetikos sistemų ateities siekiant užtikrinti energetikos pertvarką ir laikotarpio iki 2030 m. bei vėlesnio laikotarpio tikslų energetikos ir klimato srityse įgyvendinimą,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. Komisijos išvadas dėl naujo 2030 m. klimato politikos tikslo,

— atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

— atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 18–17 d. Lince Tarybai pirmininkavusios Austrijos pradėtą vandenilio iniciatyvą,

— atsižvelgdamas į iniciatyvą „Tvari ir pažangi dujų infrastruktūra Europai“, kurią Tarybai pirmininkaujanti Rumunija 2019 m. balandžio 1–2 d. pradėjo Bukarešte,

— atsižvelgdamas į 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/96/EB, pakeičiančią Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą ([1]),

— atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo ([2]),

— atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 ([3]) (TEN-E reglamentas),

— atsižvelgdamas į šiuo metu persvarstomą 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 ([4]) (Europos infrastruktūros tinklų priemonės reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo ([5]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ([6]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ([7]) (Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2002, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo ([8]) (Energijos vartojimo efektyvumo direktyva),

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES ([9]),

---

([1]) OL L 283, 2003 10 31, p. 51.
([2]) OL L 266, 2006 9 26, p. 1.
([3]) OL L 115, 2013 4 25, p. 39.
([4]) OL L 348, 2013 12 20, p. 129.
([5]) OL L 307, 2014 10 28, p. 1.
([6]) OL L 328, 2018 12 21, p. 1.
([7]) OL L 328, 2018 12 21, p. 82.
([8]) OL L 328, 2018 12 21, p. 210.
([9]) OL L 158, 2019 6 14, p. 125.

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos ([10]),

— atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 559/2014, kuriuo įsteigiama II kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė ([11]),

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją „Klimato kaita. Europos strateginė ilgalaikė vizija siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pagal Paryžiaus susitarimą“ ([12]),

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties ([13]),

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl 2019 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Madride (Ispanija) (COP 25) ([14]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ([15]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 2 d. rezoliuciją dėl visapusiškos Europos politikos energijos kaupimo klausimu ([16]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių peržiūros ([17]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą (A9-0062/2021),

A. kadangi Parlamentas, Taryba ir Komisija patvirtino tikslą iki 2050 m. sukurti neutralaus poveikio klimatui ekonomiką laikantis Paryžiaus susitarimo ir remiantis lygybės principu ir patikimiausiomis turimomis mokslo žiniomis, turint tikslą pasiekti, kad pasaulio temperatūra nepadidėtų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;

B. kadangi Komisija pasiūlė bendrą bent 55 proc. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimo tikslą iki 2030 m., tačiau Europos Parlamentas patvirtino tikslą iki 2030 m. išmetamų ŠESD kiekį sumažinti 60 proc.;

C. kadangi iš 2020 m. Energetikos sąjungos būklės ataskaitos matyti, jog energijos poreikis ES apskritai mažėja, tačiau kai kuriuose sektoriuose, pvz., transporto ir informacinių ir ryšių technologijų (IRT) srityje, didėja;

D. kadangi pastatai suvartoja apie 40 proc. viso ES suvartojamo energijos kiekio ir išmeta 36 proc. ES išmetamo CO_2 kiekio, o IRT sektoriuje suvartojama 5–9 proc. visos pasaulyje suvartojamos elektros energijos;

E. kadangi 2017 m. 70 proc. ES sunaudotos pirminės energijos buvo pagaminta iš iškastinio kuro (naftos, gamtinių dujų ir anglių) ([18]);

F. kadangi Tarptautinė energetikos agentūra vertina, jog maždaug trečdalis metano visame pasaulyje išmetama energetikos sektoriuje;

G. kadangi siekiant neutralaus poveikio klimatui reikia pereiti nuo sistemos, daugiausia pagrįstos iškastiniu kuru, prie labai energiją taupančios ir visiškai atsinaujinančiosios energijos ištekliais paremtos sistemos;

H. kadangi energetikos sistemos integravimas yra koordinuotas visos energetikos sistemos planavimas ir valdymas, apimantis daugelį energijos nešėjų, susijusią infrastruktūrą ir visus galutinius vartotojus;

([10]) OL L 158, 2019 6 14, p. 54.
([11]) OL L 169, 2014 6 7, p. 108.
([12]) OL C 23, 2021 1 21, p. 11.
([13]) Priimti tekstai, P9_TA(2019)0078.
([14]) Priimti tekstai, P9_TA(2019)0079.
([15]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0005.
([16]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0198.
([17]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0199.
([18]) Eurostato 2019 m. energetikos, transporto ir aplinkos statistikos ataskaita. https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9

2021 m. gegužės 19 d., trečiadienis

I. kadangi integravus energetikos sistemas galima išspręsti daugelį uždavinių, kylančių dėl energetikos pertvarkos, visų pirma priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, energetikos tinklų optimizavimo ir subalansavimo, vadinasi, ir tiekimo saugumo užtikrinimo bei ES strateginio savarankiškumo stiprinimo uždavinius;

J. kadangi vykdant dvejopą žaliąją ir skaitmeninę energetikos tinklų pertvarką reikės precedento neturinčių viešojo ir privačiojo sektorių investicijų į infrastruktūros modernizavimą ir prireikus naujos infrastruktūros diegimą, taip pat investicijų į pastatų renovaciją, mokslinius tyrimus ir plėtrą;

K. kadangi energetikos sistemos integracija gali paspartinti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, kartu siekiant užtikrinti, kad išlaidos Europos piliečiams, valdžios institucijoms ir įmonėms neviršytų priimtinų ribų ir sykiu būtų stiprinamas energetinis saugumas, saugoma sveikata ir aplinka, taip pat skatinamas ekonomikos augimas, inovacijos ir pramonės kaip lyderės vaidmuo pasaulyje; kadangi turi būti vykdoma ekonomiškai efektyvi energetikos sektoriaus integracija;

L. kadangi Reglamente (ES) 2018/1999 nustatytas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ turėtų būti veiksmingai įgyvendinamas planuojant energijos pasiūlą ir paklausą bei priimant politinius ir investicinius sprendimus, o tai reiškia, kad bet koks sprendimas turėtų būti sistemingai vertinamas atsižvelgiant į alternatyvias ekonomiškai efektyvias, techniniu, ekonominiu ir aplinkos požiūriu patikimas energijos vartojimo efektyvumo priemones;

M. kadangi COVID-19 krizė parodė, jog labai svarbu gebėti pasikliauti saugia ir lanksčia energetikos sistema; kadangi dėl papildomų elektros energijos ir šildymo išlaidų namų ūkiai patiria didesnį spaudimą;

1. pritaria Komisijos komunikate dėl energetikos sistemų integravimo strategijos numatytai krypčiai, būtent pakopiniam prioritetui siekti energijos vartojimo efektyvumo ir taupymo, galutinio vartojimo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo taikant tiesioginį elektrifikavimą ir atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais pagrįsto ir mažo anglies dioksido kiekio kuro naudojimą, jei tam nėra kitų alternatyvų; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad nuoseklus ilgalaikis požiūris būtų įgyvendinamas laikantis solidarumo ir bendradarbiavimo principų ir kad būtų sukurta stabili reguliavimo sistema, skirta susijusioms pramonės šakoms ir visai visuomenei; pabrėžia, kad privatusis sektorius kartu su viešuoju sektoriumi atliks svarbų vaidmenį užtikrinant sėkmingą ir veiksmingą šios strategijos įgyvendinimą ir rems kūrimą energetikos sistemos, kurią taikant ES būtų skatinama ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą;

2. mano, kad tokia strategija gali Sąjungai padėti rasti būdą, kaip pasiekti užsibrėžtus kovos su klimato kaita tikslus ir sykiu išsaugoti energijos prieinamumą, įperkamumą ir tiekimo saugumą plėtojant žiedinę, itin efektyviai energiją vartojančią, integruotą, tarpusavyje susietą, atsparią, išmaniąją, daugiarūšę, gerai veikiančią ir neiškastiniu kuru paremtą sistemą; pabrėžia, kad šioje strategijoje, ypač atsižvelgiant į padėtį po COVID-19 pandemijos, turėtų būti nustatyta vizija, kuria būtų remiama neutralaus poveikio klimatui ekonomika, sykiu stiprinant energetinį saugumą ir konkurencingumą, kuriant darbo vietas ir remiant mažas ir vidutines įmones (MVĮ), saugant sveikatą ir aplinką, tai pat remiant tvarų augimą ir inovacijas;

3. primena, kad svarbu atsižvelgti į nacionalinių energetikos sistemų įvairovę ir uždavinius; ragina Komisiją išnagrinėti įvairius priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo metodus, kad visos valstybės narės galėtų taikyti efektyviausius priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo sprendimus, atitinkančius jų poreikius ir išteklius;

Energetikos sistemų optimizavimas ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas

4. pakartoja, kad pritaria principui „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, o tai reiškia, kad pirmenybė turi būti teikiama energijos taupymui ir efektyvumo didinimui; primena, kad tiesioginis elektrifikavimas, kai tai įmanoma, yra svarbus būdas priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti; pabrėžia, kad reikia sukurti atsparią ir neutralaus poveikio klimatui energetikos sistemą, vadovaujantis išlaidų veiksmingumo principu; pabrėžia, kad reikia rasti įvairių klimatui nekenkiančių sprendimų, kurie padėtų efektyviausiai energiją vartojančioms ir ekonomiškai efektyviausioms technologijoms įsitvirtinti rinkoje ir sumažinti anglies pėdsaką bei prisidėtų prie energetinės nepriklausomybės skatinimo Sąjungoje;

5. pabrėžia įvairialypę naudą, kurią teikia energijos vartojimo efektyvumo didinimas, pvz., sumažėjusią priklausomybę nuo energijos importo, mažesnes sąskaitas už suvartotą energiją, didesnį pramonės konkurencingumą, taip pat visuotinę naudą klimatui ir aplinkai;

6. ragina Komisiją įvertinti galimybę taikyti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ateityje atliekant Sąjungos teisės aktų ir metodikos peržiūras ir rengiant naujas iniciatyvas, visų pirma susijusias su scenarijų ir infrastruktūros planavimu bei sąnaudų ir naudos analize, ir teikiant rekomendacijas valstybėms narėms dėl jų nacionalinės teisės aktų;

7. atkreipia dėmesį į didelį energijos suvartojimą vandens sektoriuje; ragina Komisiją ieškoti energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių ES vandens sektoriuje ir galimybių naudoti išvalytas nuotekas kaip vietoje naudojamą atsinaujinančiosios energijos šaltinį energetikos sistemos integravimo srityje;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės narės ir visa Sąjunga padarė nepakankamą pažangą energijos vartojimo efektyvumo ir pastatų renovacijos srityse, kaip nurodyta 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo pažangos ataskaitoje; primygtinai ragina Komisiją persvarstyti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytus tikslus ir, atlikus išsamų poveikio vertinimą, juos labiau suderinti su klimato srities tikslais, sykiu atsižvelgiant į jos rekomendacijas, pateiktas energetikos sąjungos valdymo procese ir klimato politikos tiksliniame plane; ragina Komisiją persvarstyti esamas priemones ir patvirtinti tikslingesnę politiką, visų pirma tokiuose sektoriuose, kaip transportas, kuriame pasiekta nepakankama pažanga; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina renovacijos bangos strategiją ir būsimą 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/844, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo ([19]), persvarstymą; primena, kaip svarbu išnagrinėti persvarstytų tikslų poveikį įmonėms, visų pirma MVĮ;

9. ragina Komisiją energijos vartojimo efektyvumo principą taikyti visai vertės grandinei ir visiems galutiniams vartotojams, kaip ekonomiškai efektyvų išmetamųjų teršalų mažinimo būdą; ragina Komisiją pasiūlyti konkrečių iniciatyvų, kaip sumažinti energijos nuostolius perdavimo ir paskirstymo tinkluose, persvarstant TEN-E reglamentą ir 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 ([20]);

10. palankiai vertina naująją ES metano strategiją; primena, kad būtina sparčiai diegti išmetamo metano kiekio stebėsenos sistemas, paremtas palydovinio stebėjimo technologijomis, pavyzdžiui, pagal programą „Copernicus“ sukurtomis technologijomis; ragina Komisiją pasiūlyti priemones, kaip dar labiau sumažinti išmetamą metano kiekį energetikos sektoriuje; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą nustatyti, kad stebėsena, ataskaitų teikimas ir tikrinimas bei nuotėkio aptikimas ir remontas būtų privalomi;

11. atkreipia dėmesį į pramonės procesų, biologinių atliekų, pastatų ir duomenų centrų atliekų, visų pirma energijos ir atliekinės šilumos pakartotinio naudojimo galimybes; atkreipia dėmesį į tvarią energijos iš žemės ūkio, maisto ir miškininkystės biologinių atliekų gamybą; ragina Komisiją ir valstybes nares atliekant dar vieną Atliekų direktyvos ([21]) peržiūrą sukurti veiksmingas paskatas ir verslo modelius, kuriuos taikant būtų galima regeneruoti atliekinę šilumą ir neišvengiamą atliekinę šilumą į šilumos tinklus ar saugyklas;

12. atkreipia dėmesį į uždavinį mažinti šildymo ir vėsinimo sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro; ragina toliau įgyvendinti šildymo ir vėsinimo strategiją, taip pat persvarstant Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, o persvarstant Valstybės pagalbos teikimo aplinkos apsaugai ir energetikai gaires ([22]) sukurti galimybių atveriančią sistemą; pabrėžia 4-os ir 5-os kartos didelio efektyvumo žemos temperatūros centralizuoto šilumos tiekimo tinklų potencialą; pažymi, kad jie gali atlikti svarbų vaidmenį ekonomiškai efektyviai mažinant šildymo sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro miestų ir pramonės rajonuose; palankiai vertina tai, kad centralizuoto šildymo ir vėsinimo tinklai galės būti finansuojami pagal persvarstytą Reglamentą dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės, ir ragina įtraukti juos kaip galimus bendro intereso projektus pagal TEN-E reglamentą; be to, ragina Komisiją rengiant dešimties metų tinklo plėtros planus tiek Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E), tiek Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-G) atveju atsižvelgti į šilumos infrastruktūrą ir šiluminės energijos saugojimą; susirūpinęs atkreipia dėmesį į lėtai vykstantį senų ir neveiksmingų šildymo sistemų keitimą; palankiai vertina vykdomą antrinės teisės aktų dėl energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo ir patalpų bei vandens šildytuvų ir aušintuvų ekologinio projektavimo peržiūrą; atkreipia dėmesį į skaitmeninių priemonių potencialą pažangaus energijos valdymo srityje, sykiu užtikrinant kibernetinį saugumą ir duomenų apsaugą;

13. primena, kad energetikos pertvarkai reikės 520–575 mlrd. EUR metinių investicijų į infrastruktūrą ir proporcingo bei efektyvaus atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo; ragina Komisiją parengti įtraukų, integruotą ir realistišką scenarijų planą, kuriame toliau plėtojama energijos vartojimo efektyvumo ir energetikos sistemų integracija, laikantis

([19]) OL L 156, 2018 6 19, p. 75.
([20]) OL L 280, 2017 10 28, p. 1.
([21]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).
([22]) Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių persvarstymas.

Tvarios Europos investicijų plane nustatytų tikslų; pažymi, kad reikia laikytis tvarių investicijų kriterijų, nustatytų 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo ([23]), ir naudotis finansinėmis priemonėmis, kurios visiškai atitinka 2030 m. klimato ir energetikos tikslus ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, siekiant užtikrinti, kad neatsirastų neišnaudojamo turto; pabrėžia, kad įvairios Europos programos ir finansavimo priemonės atlieka svarbų vaidmenį skatinant energetikos pertvarką; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad tokie energijos šaltiniai kaip gamtinės dujos būtų naudojami tik pereinamuoju laikotarpiu, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralumo tikslą; pabrėžia, kad integruojant sistemą turėtų būti maksimaliai išnaudojama esama infrastruktūra, kuri gali padėti ekonomiškai efektyviai įvykdyti pertvarką daugelyje sektorių;

14. pažymi, kad svarbu iš anksto įvertinti ir numatyti naujų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, sistemos integracijos arba naujos energijos gamybos, tinklų sujungimo, perdavimo, paskirstymo, saugojimo ir konversijos infrastruktūros poreikį, kad būtų galima optimizuoti esamos energetikos infrastruktūros naudojimą neutralaus poveikio klimatui ekonomikoje ir užtikrinti jos gyvybingumą ekonominiu, aplinkos ir socialiniu aspektais, sykiu vengiant susaistymo efekto ir neišnaudojamo turto; pabrėžia, kad diegiant technologijas, būtinas klimato neutralumui pasiekti, svarbu laikytis technologinio neutralumo principo, nes plėtojant kai kurias technologijas, kurios bus reikalingos artimiausioje ateityje, vis tiek reikės investuoti į mokslinius tyrimus ir plėtrą; reikalauja, kad prieš pradedant objektų statybas į kiekvieną infrastruktūros projektą būtų įtrauktas alternatyvus scenarijus, pagrįstas paklausos mažinimu ir (arba) sektoriaus integracija;

15. palankiai vertina naujai paskelbtą ES jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategiją; pabrėžia, kad norint pasiekti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų plėtimo tikslą iki 2030 m. labai svarbu sparčiai plėtoti jūros energijos salas; mano, kad ši strategija yra puiki galimybė paspartinti atsinaujinančiosios energijos gamybą, padidinti tiesioginį elektros energijos naudojimą ir remti netiesioginį elektrifikavimą, pvz., naudojant vandenilį ir sintetinį kurą; todėl ragina atlikti išsamią ES energetikos infrastruktūros teisės aktų peržiūrą ir tikslingai persvarstyti atitinkamas valstybės pagalbos gaires siekiant paskatinti visų atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą; atkreipia dėmesį į tai, kokiu mastu piliečiai, pramonės atstovai ir viešasis sektorius gali išnaudoti saulės energijos potencialą skirstymo lygmeniu; ragina valstybes nares supaprastinti leidimų išdavimo procedūras ir pašalinti administracines kliūtis atsinaujinančiosios energijos gamybai;

16. ragina Komisiją pasinaudoti TEN-E reglamento peržiūra kaip galimybe jį visapusiškai suderinti su klimato neutralumo tikslu; pabrėžia, kad išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo, skaitmeninimo ir energetikos sistemos integravimo principai turėtų būti įtvirtinti reglamento tiksluose ir dešimties metų tinklo plėtros plane, taip pat turėtų būti nustatytas ilgesnis planavimo laikotarpis, atitinkantis poveikio klimatui neutralumo tikslą, siekiant, be kita ko, išvengti neatgaunamų išlaidų; pabrėžia, kad investicijos į esamos infrastruktūros skaitmeninimą gali žymiai pagerinti jos valdymą naudojant skaitmeninius porinius prietaisus, algoritmus ar dirbtinį intelektą; pritaria reglamento taikymo srities išplėtimui įtraukiant energetikos infrastruktūrą, pvz., saugyklas ir vandeniliui skirtą infrastruktūrą; ragina parengti integruotą, suderintą tinklo planą, pagal kurį laipsniškai būtų įtraukti visi energijos nešikliai ir infrastruktūra; pabrėžia, kad energetikos sistemos infrastruktūra turėtų būti integruota į skaitmenines ir transporto sistemas;

17. ragina Komisiją, atlikus išsamų poveikio vertinimą, persvarstant Atsinaujinančiųjų energijos išteklių direktyvą pasiūlyti platesnio užmojo priemonių ir tikslų, kad būtų galima padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį visuose sektoriuose; pabrėžia, kad reikia paspartinti perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energija pagrįstos energetikos sistemos ir užtikrinti greitesnį galutinio vartojimo sektorių elektrifikavimą, kai tai įmanoma, atsižvelgiant į išlaidas ir energijos vartojimo efektyvumą;

18. palankiai vertina tai, kad buvo priimta strategija „Renovacijos banga Europoje“, kuri paspartins energijos vartojimo ir išteklių naudojimo efektyvumo priemonių taikymą bei padidins atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą pastatuose visoje ES; ragina Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į energetikos ir statybų sektorių sąveiką siekiant poveikio klimatui neutralumo; pabrėžia, kad esamo pastatų ūkio renovacija bus papildomas veiksnys mažinant energijos gamybos priklausomybę nuo iškastinio kuro;

19. pripažįsta iki šiol pasiektą pažangą integruojant ES energijos rinkas į Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių rinkas; pabrėžia, kaip svarbu skatinti bendradarbiavimą atsinaujinančiosios energijos srityje; pabrėžia, kad būtina stiprinti tarpvalstybinio bendradarbiavimo mechanizmus atliekant būsimą Atsinaujinančiųjų energijos išteklių direktyvos dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją peržiūrą;

([23]) OL L 198, 2020 6 22, p. 13.

20. palankiai vertina tai, kad priimta Europos vandenilio strategija; pabrėžia, kad pirmenybė turėtų būti teikiama atsinaujinančiojo vandenilio tiekimo grandinės sukūrimui Europoje, kad būtų pasinaudota pradininkės pranašumais, skatinamas pramonės konkurencingumas ir energijos tiekimo saugumas; yra įsitikinęs, kad atsinaujinantis ir mažataršis vandenilis gali padėti sumažinti nuolatinį išmetamą teršalų kiekį, pvz., pramoninių procesų ir sunkiojo transporto išmetamą ŠESD kiekį, kai tiesioginis elektrifikavimas gali būti netinkamas dėl žemo išlaidų veiksmingumo ar techninių, socialinių ir aplinkosaugos priežasčių; primena, kad reikia paspartinti esamos vandenilio gamybos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą; remia pradėtus bendriems Europos interesams svarbius projektus vandenilio srityje; ragina Komisiją sukurti išsamią dujinių energijos nešiklių klasifikavimo ir sertifikavimo sistemą, paremtą viso gyvavimo ciklo metu išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir tvarumo kriterijais, laikantis Atsinaujinančiųjų energijos išteklių direktyvoje dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją nustatyto požiūrio; pabrėžia, kad toks klasifikavimas yra nepaprastai svarbus rinkos dalyviams, valdžios institucijoms ir vartotojams; pabrėžia, kad reikia sukurti tvirtą sistemą ir nustatyti tinkamą pamatinę vertę siekiant užtikrinti, kad būtų diegiami pakankami papildomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumai, proporcingi vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių poreikiui; ragina Komisiją būsimuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų atsižvelgti į šią poreikių įvairovę; ragina Komisiją užtikrinti sąžiningą ir veiksmingą vandenilio, importuojamo iš tarptautinių partnerių, ir vandenilio, kuris gaminamas ES, konkurenciją;

21. pabrėžia vaidmenį, kurį aplinkosaugos požiūriu saugus anglies dioksido surinkimas, kaupimas ir naudojimas (CCS/U) galėtų atlikti siekiant Europos žaliojo kurso tikslų; remia integruotos politikos aplinką siekiant skatinti naudoti aplinkosaugos požiūriu saugias anglies dioksido surinkimo, kaupimo ir naudojimo technologijas, kurios padeda mažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, siekiant neutralaus sunkiosios pramonės poveikio klimatui, kai nėra tiesioginio išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo galimybių; atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą sušaukti kasmetinį Europos CCUS forumą, kuris būtų švarios energetikos pramonės forumo dalis, siekiant toliau tirti tokių projektų skatinimo galimybes; primena, kad prioritetas turėtų būti teikiamas tiesioginiam išmetamo teršalų kiekio mažinimui ir veiksmams, skirtiems ES gamtinių absorbentų ir kaupiklių išsaugojimui ir gerinimui;

22. pabrėžia, kad transporto sektorius gali reikšmingai prisidėti skatinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą; ragina Komisiją ir valstybes nares pasiūlyti palankią politikos sistemą ir nustatyti plataus užmojo tikslus, grindžiamus technologijų, kurios yra būtinos siekiant neutralaus poveikio klimatui, technologinio neutralumo principu, siekiant teisingo, įperkamo ir suderinto perėjimo prie visų rūšių keleivinio ir krovininio transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, įskaitant viešąjį laivyną ir tinklus, kelių, jūrų, vidaus vandenų, geležinkelių ir oro transportą, visų pirma elektrifikavimo būdu, o kai tai neįmanoma, naudojant tvariai pagamintą kurą; palankiai vertina tai, kad Komisija, persvarstydama Direktyvą 2014/94/ES, paskelbė ketinanti įrengti milijoną elektra varomų transporto priemonių įkrovimo punktų; ragina Komisiją numatyti paskatų automobilių gamintojams, kad jie sudarytų sąlygas įkrovimui integruojant transporto priemones į elektros tinklą; pabrėžia, kad reikia pritaikyti Europos transporto priemonių parko elektrifikavimo tinklus ir alternatyviųjų degalų infrastruktūrą, taip pat remti kitus lengvai pritaikomus sprendimus, pirmiausia transporto mazguose; pabrėžia vidaus bendradarbiavimo teikiamas galimybes mažinant transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro tarpvalstybiniu mastu; atsižvelgdamas į tai pabrėžia itin svarbų Transporto bendruomenės ir Komisijos vaidmenį kuriant sąveiką su kaimyninėmis šalimis ir paspartinant ES transporto išmetamų teršalų standartų taikymą kitose valstybėse; pabrėžia viešojo transporto svarbą mažinant energijos poreikį ir būtinybę vystyti ir plėsti nuo iškastinio kuro nepriklausomą viešąjį transportą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse;

23. pabrėžia, kad esama sektorių, kuriuose energijos suvartojimas didėja, pavyzdžiui, transporto, turizmo ir IRT sektoriai; remia Komisijos darbą ieškant sąveikos tarp centralizuoto šildymo ir vėsinimo tinklų ir neišvengiamos atliekinės šilumos šaltinių; palankiai vertina į ES skaitmeninę strategiją įtrauktą įsipareigojimą iki 2030 m. pasiekti, kad duomenų centrų poveikis klimatui būtų neutralizuotas; ragina Komisiją pasiūlyti veiksmų planą dėl turizmo sektoriaus dalyvavimo energetikos sistemos integravimo procese, be kita ko, skatinant geležinkelių turizmą, tausojamąjį judumą ir elektromobilumą, žiedinės energetikos bendruomenių tvaraus turizmo srityje kūrimą;

Energetikos sistemų pusiausvyros užtikrinimas

24. pažymi, kad elektros energijos tinklų pusiausvyros išlaikymas ir paklausos bei gamybos pikų valdymas bus sudėtingesnis dėl vis labiau decentralizuoto energijos gamybos derinio, ir atsižvelgdamas į tai pabrėžia apkrovos atsako, kaupimo ir išmanaus energijos valdymo svarbą; pabrėžia, kad perėjimas prie decentralizuotos energijos gamybos turi daug privalumų: jis gali skatinti naudoti vietinius energijos išteklius, padėti didinti vietinį energijos tiekimo saugumą, skatinti bendruomenių vystymąsi ir sanglaudą, nes sukuriami nauji pajamų šaltiniai ir kuriamos darbo vietos; primena, kad valstybės narės gali pačios nustatyti savo energijos rūšių derinį, kurio įvairovė yra labai svarbi siekiant užtikrinti tiekimo saugumą;

2021 m. gegužės 19 d., trečiadienis

25. pabrėžia, kad jungtys yra svarbesnės nei kada nors anksčiau, siekiant užtikrinti atsinaujinančiosios energijos tiekimą į vietoves, kuriose paklausa bus didžiausia, ir subalansuoti visą energetikos sistemą; pabrėžia, kad reikia kiek įmanoma padidinti prekybą elektros energija ir elektros energijos vidaus rinkoje vykdyti įpareigojimą naudoti mažiausiai 70 proc. esamų jungčių pajėgumų, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/943 16 straipsnio 8 dalyje; pabrėžia, kad Komisija ir susijusios valstybės narės turėtų nustatyti veiksmingas priemones, kuriomis būtų sprendžiamas jungčių jūroje trūkumo klausimas, turint omenyje didėjantį jūros energijos vaidmenį integruotoje energetikos sistemoje;

26. apgailestauja dėl to, kad kelios valstybės narės iki 2020 m. dar nepasiekė elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo 10 proc. tikslinio rodiklio; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą padidinti 2030 m. elektros energijos jungiamųjų linijų pralaidumo planinį rodiklį iki 15 proc., jei nacionalinės investicijos bus tvirčiau remiamos sudarant bendro intereso projektų sąrašą; ragina Komisiją atnaujinti ekspertų grupės darbą, susijusį su jungiamųjų linijų pralaidumo tiksliniais rodikliais;

27. pažymi, kad elektros energijos tinklų infrastruktūra turėtų būti toliau gerinama skaitmenizuojant ir automatizuojant sistemą, kad ji būtų lankstesnė ir būtų galima pasinaudoti sąveika su kitais energijos perdavimo būdais; palankiai vertina Komisijos paskelbtą Energetikos skaitmeninimo veiksmų planą siekiant suformuoti konkurencingą skaitmeninių energetikos paslaugų rinką, kurioje būtų užtikrintas duomenų privatumas, suverenumas ir remiamos investicijos į skaitmeninę energetikos infrastruktūrą; pabrėžia, kad išmanieji tinklai sudarys sąlygas vis labiau plėsti decentralizuotą ir lankstų atsinaujinančiosios energijos naudojimą, taip pat aukštą elektros energetikos sistemų sujungimo lygį;

28. pakartoja, kad Europos energijos kaupimo pajėgumai yra esminis lankstumo ir energijos tiekimo saugumo šaltinis; pabrėžia, kad reikia mažinti reguliavimo kliūtis kaupimo pajėgumams įrengti; ragina Komisiją, atliekant būsimą Direktyvos 2003/96/EB peržiūrą, įvertinti, kaip būtų galima sumažinti mokesčių ir rinkliavų išlaidas energetikos pertvarkai ir energijos kaupimui ir užkirsti kelią galimam dvigubam kaupimo projektų apmokestinimui; primena, kad svarbu užtikrinti visišką įvairių transportavimo ir saugojimo sistemų, įskaitant tarpvalstybinės svarbos ir su trečiosiomis šalimis sujungtas sistemas, sąveiką; primygtinai ragina Komisiją persvarstyti tą direktyvą sykiu vengiant nereikalingo rinkos iškraipymo kitų energijos išteklių ir nepageidaujamo poveikio vartotojams sąskaita;

29. ragina valstybes nares pagerinti prieigą prie kapitalo visiems energijos kaupimo projektams, ypač daug dėmesio skiriant esamos infrastruktūros modernizavimui; ragina Komisiją kitame bendros svarbos projektų sąraše ir persvarstant Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires ir toliau atsižvelgti į kaupimo infrastruktūros diegimo poreikį;

30. susirūpinęs atkreipia dėmesį į didelę ES priklausomybę nuo ličio jonų baterijų importo; todėl palankiai vertina Strateginiame su baterijomis susijusių veiksmų plane ([24]) priimtą požiūrį, visų pirma dėl žaliavų šaltinių įvairinimo, alternatyvų retųjų žemių metalams kūrimo, visapusiškos ES prekybos politikos naudojimo siekiant užtikrinti tvarų ir saugų tiekimą, taip pat dėl paskatų žiediškumui teikimo bei Europos baterijų aljanso sukūrimo;

31. primena papildomąjį vaidmenį, kurį gali atlikti elektros energijos konversijos į kitą energiją technologijos subalansuojant elektros energijos tinklus ir sprendžiant infrastruktūros trūkumo problemas, transportuojant energiją ir suteikiant lankstumo ir sezoninio šilumos ir elektros energijos kaupimo galimybių, nes juos lengva integruoti į esamą infrastruktūrą; yra įsitikinęs, kad šios technologijos padės integruoti didėjančią elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį; pažymi, kad būtina plėtoti vandenilio kaupimo pajėgumus;

32. primena jungiamųjų tinklų ir tinklų operatorių bendradarbiavimo svarbą; palankiai vertina regioninių koordinavimo centrų steigimą įgyvendinant Reglamentą (ES) 2019/943; mano, kad perdavimo sistemos operatoriai turėtų taikyti integruotą ir tarpsektorinį požiūrį ateityje planuodami tinklus, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į suderinamumą su klimato ir energetikos tikslais bei nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais;

33. pabrėžia daugiakryptės sistemos, kurioje vartotojai aktyviai dalyvauja energijos tiekime, pranašumus; primena, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad visi piliečiai turėtų teisę gaminti, vartoti ir kaupti energiją individualiai arba kaip bendruomenė, ir šiuo atžvilgiu pabrėžia lanksčių alternatyvų vaidmenį pereinant nuo pasiūla grindžiamos energetikos

([24]) 2018 m. gegužės 17 d. Komisijos komunikato „Europa kelyje. Tvarus judumas Europoje: saugus, susietas ir netaršus“ (COM(2018)0293) II priedas.

sistemos prie paklausa grindžiamos sistemos, sudarant sąlygas aktyviems vartotojams taikyti reguliavimo apkrova sistemą naudojantis skaitmeniniais sprendimais, visapusiškai laikantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento ([25]); ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti būdus, kaip būtų galima toliau skatinti Europos apkrovos atsako rinkos lankstumą, pvz., nustatant bendrus galutiniams vartotojams suteikiamo lankstumo standartus ir įvertinant galimą naudą ir poveikį energetikos sistemos sąnaudoms; palankiai vertina lanksčias integruotas energetikos sistemas, kuriomis siekiama optimizuoti centralizuoto šilumos ir vėsinimo sektoriaus teikiamas paslaugas ir veiksmingą bei lanksčią didelio naudingumo kogeneraciją, prisidedant prie elektros energijos tinklo balansavimo, ekonomiškai efektyvaus atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo ir atliekinės šilumos integravimo vietos ir (arba) regioniniu lygmenimis; ragina skubiai įgyvendinti Direktyvą (ES) 2019/944 ir jos nuostatas dėl reguliavimo apkrova;

34. pabrėžia elektromobilumo vaidmenį, kurį jis galėtų atlikti išmanios elektros energijos ir transporto sektorių integracijos srityje suteikdamas daugiau lankstumo galimybių; pabrėžia, kad transporto sektoriaus elektrifikavimas gali padidinti Sąjungos strateginį energetinį savarankiškumą, nes būtų sumažintas importuojamo iškastinio kuro poreikis; pabrėžia, kad perdavimo iš transporto priemonės į elektros tinklą technologijos turi kaupimo ir lankstumo potencialo ir pažymi, kad tam reikalingos sąveikios energetikos sistemos ir elektrinės transporto priemonės;

35. primena, kad svarbu šalinti kibernetinio saugumo riziką energetikos sektoriuje siekiant užtikrinti elektros energijos sistemų atsparumą; pabrėžia, kad vis daugiau susietųjų produktų, tokių kaip šildymo įtaisai, elektrinės transporto priemonės ir pažangieji skaitikliai, gali padidinti kibernetinio saugumo išpuolių prieš elektros energijos sistemą riziką; ragina Komisiją skubiai pašalinti kibernetinio saugumo riziką nustatant aukšto lygio kibernetinio saugumo priemones susietiesiems produktams, vadovaujantis elektros energijos tinklo kodeksu dėl kibernetinio saugumo;

36. teigia, kad siekiant labiau atsinaujinančiaisiais ištekliais pagrįstos, decentralizuotos ir geriau integruotos energetikos sistemos reikia geriau prognozuoti energijos paklausą ir tikruoju laiku derinti su pasiūla bei kaupimu iš skirtingų energijos nešiklių; šiuo atžvilgiu pabrėžia itin svarbų statistinių ir meteorologinių duomenų tvarkymo skaitmeninimo vaidmenį; ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti skaitmeninių energijos technologijų vidaus rinką, sykiu užtikrinant vartotojų privatumą ir asmens duomenų saugumą; ragina valstybes nares taikyti Direktyvoje 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ([26]) nustatytą pažangiojo parengtumo rodiklį, siekiant išnaudoti paklausos lankstumo galimybes pastatų lygmeniu; pabrėžia, kad tam reikės bendresnių keitimosi duomenimis standartų; palankiai vertina Komisijos ketinimą parengti energetikos skaitmeninimo veiksmų planą, siekiant skatinti ES lyderystę technologijų srityje ir sudaryti sąlygas labiau integruotai energetikos sistemai taikant pažangius sprendimus konkrečiuose sektoriuose (pavyzdžiui, pažangiųjų tinklų, efektyvesnio ir saugesnio transporto ir energijos taupymo pastatuose) ir didesnį finansavimą 2021–2027 m. laikotarpiu;

37. pakartoja, kad Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra atlieka svarbų vaidmenį integruojant energetikos sistemas ir įgyvendinant ES energetikos teisės aktus; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad agentūrai būtų suteikta pakankamai lėšų jos uždaviniams vykdyti;

Užtikrinti visiems piliečiams ir įmonėms galimybes naudotis ir įpirkti energiją

38. primena, kad pagrindinis ES veiksmų energetikos srityje tikslas – užtikrinti tinkamą rinkos veikimą, atsižvelgiant į poreikį išsaugoti ir gerinti aplinką; ragina Komisiją imtis būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas tinkamas energetikos rinkų veikimas, visiškas energijos vidaus rinkos *acquis* įgyvendinimas, įskaitant švarios energijos dokumentų rinkinį, suvienodintos dujų ir centralizuoto šilumos tiekimo sektorių vartotojų teisės su elektros energijos vartotojų teisėmis ir padedama jiems prisidėti mažinant ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro; pabrėžia, kaip svarbu skatinti vartotojus rinktis energiją taupančią ir ekonomiškai efektyvią priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo galimybę, remiantis kainomis, kurios tinkamai atspindi visas naudojamo energijos nešiklio sąnaudas; palankiai vertina iniciatyvą persvarstyti Energijos mokesčių direktyvą 2003/96/EB ir paversti ją priemone, kuria vadovaujantis mokesčių politika būtų suderinta su 2030 ir 2050 m. energetikos ir klimato tikslais; ragina Komisiją ir valstybes nares į šią direktyvą įtraukti

([25]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([26]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

klimato tikslus; pabrėžia, kad reikia persvarstyti jos taikymo sritį ir atskirti iškastines dujas nuo mažo anglies dioksido kiekio ir atsinaujinančiųjų dujų, siekiant paskatinti kurti tvarias alternatyvas; ragina valstybes nares panaikinti nepagrįstus mokesčius ir rinkliavas, siekiant užtikrinti suderintą apmokestinimą, skatinti švarias novatoriškas technologijas ir užtikrinti konkurencingas energijos kainas Europoje; ragina valstybes nares laipsniškai panaikinti tiesiogines ir netiesiogines iškastinio kuro subsidijas;

39. pritaria Komisijos tyrimui dėl poreikio toliau dirbti siekiant laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui, poreikio teikti nuoseklesnius kainų signalus visuose energetikos sektoriuose ir valstybėse narėse, nuoseklumo trūkumo nustatant didelius su energija nesusijusius mokesčius ir mokesčius, kuriuos moka elektros energijos vartotojai, ir dėl to, kad išorės sąnaudos nėra internalizuojamos; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti žinomas problemas taikant veiksmingas reglamentavimo priemones;

40. yra įsitikinęs, kad reikia skatinti energijos vartotojus būti aktyvesnius; palankiai vertina tai, kad įsigaliojo naujos Direktyvoje (ES) 2019/944 pateiktos nuostatos, kuriomis suteikiama galimybė aktyviems vartotojams visapusiškai dalyvauti rinkoje ir pasinaudoti jų veiklos teikiamais privalumais; ragina Komisiją įvertinti likusias kliūtis siekiant supaprastinti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos elektros energijos vartojimo plėtojimą ir kliūtis atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, ypač mažas pajamas gaunantiems arba pažeidžiamiems namų ūkiams ir pramoniniams vartotojams; ragina planuojamos vartotojų informavimo kampanijos kontekste teikti skaidrią informaciją apie energijos pasirinkimo poveikį klimatui;

41. pabrėžia galimybes suteikti daugiau galių vartotojams integruotose atsinaujinančiosios energijos sistemose, kad jie galėtų gaminti, vartoti, kaupti ir parduoti energiją; mano, kad taip būtų suteikiama galimybių atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms padidinti energijos vartojimo efektyvumą namų ūkių lygmeniu ir padėti spręsti energijos nepritekliaus problemą;

42. dar kartą patvirtina energetikos bendruomenių ir labai mažų įmonių potencialą plėtojant galimybes naudotis tvaresne energija, ypač atokiose ir salų vietovėse bei atokiausiuose regionuose; pabrėžia, kad turi būti užtikrinta šių teritorijų integracija į transeuropinius energetikos tinklus ir parengti projektai, kaip būtų galima padaryti tas salas arba salų grupes savarankiškas atsinaujinančiųjų išteklių energijos požiūriu, kaip buvo pademonstruota vykdant Tilos projektą pagal programą „Horizontas 2020“;

43. ragina Komisiją pasiūlyti taisykles, kurias taikant piliečių energetikos bendruomenės galėtų aktyviau dalyvauti energetikos sistemų integracijoje, pvz., prisijungdamos prie šilumos tinklų, elektromobilių įkrovimo arba kaupimo ar reguliavimo apkrova prietaisų ir gamindamos atsinaujinančiąją energiją;

Europos lyderystės užtikrinimas tvarių ir atsinaujinančiosios energijos technologijų srityje

44. primena, kad vienas iš energetikos sąjungos tikslų yra sumažinti mūsų priklausomybę nuo importo ir užtikrinti tiekimo saugumą bei technologinę nepriklausomybę; ragina ES pasimokyti iš dabartinės ekonomikos krizės ir siekti daugiau savarankiškumo strateginėse vertės grandinėse; mano, kad sinergijos kūrimas gali padėti pasiekti šį tikslą;

45. pabrėžia, kad svarbu didinti Europos technologijų konkurencingumą siekiant didinti Sąjungos savarankiškumą strateginiame energetikos sektoriuje; ragina Komisiją remti mokslinius tyrimus ir inovacijas pasitelkiant įvairius struktūrinius ir sektorių fondus; primena, kad Sąjunga yra pasaulinė lyderė palydovinio išmetamųjų teršalų kiekio matavimo technologijų srityje, ypač atkreipia dėmesį į „Copernicus“ atmosferos stebėjimo tarnybą; primena Europos vidutinės trukmės orų prognozių centro patirtį prognozuojant orą, taigi ir numatant energijos poreikio pokyčius; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę toliau remti technologijas, kurios padės kurti klimato kaitos poveikiui atsparią ir integruotą energetikos sistemą, įskaitant sritis, kuriose Europa yra pasaulinė lyderė, ir vietos vertės grandinėse;

46. susirūpinęs pažymi, kad 2020 m. energetikos sąjungos būklės ataskaitos išvadose pabrėžiamas investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas sumažėjimas švarios energetikos technologijų srityje; pakartoja esminį ES paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms, ypač perversminėms inovacijoms, vaidmenį; palankiai vertina padidintą biudžetą moksliniams tyrimams pagal programą „Europos horizontas“ ir Europos mokslinių tyrimų erdvės sukūrimą;

47. pabrėžia teisingos pertvarkos būtinybę ir ragina Komisiją bei valstybes nares visuose susijusiuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų remti struktūrinius pokyčius energetikos sektoriuje siekiant palengvinti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui; pakartoja naujajame žaliajame kurse išsakytą pažadą, kad niekas nebus paliktas nuošalyje;

atsižvelgdamas į tai pažymi, kad nepaprastai svarbu pritaikyti darbuotojų įgūdžius sektoriuose, kuriems kyla pavojus išnykti įgyvendinant žaliąją pertvarką; pabrėžia pripažintos Europos kompetencijos energetikos sistemų integravimo srityje vertę ir ragina valstybes nares įvertinti šią patirtį ir padėti perkelti ją iš iškastinio kuro energijos sektoriaus į integruotą neutralaus poveikio klimatui energetikos sistemos sektorių;

48. atkreipia dėmesį į šias novatoriškų procesų inovacijas ir technologijas, kurias reikia toliau tobulinti norint sukurti žiedinę ekonomiką ir plėtoti veiksmingą sektoriaus integracijos strategiją:

a) didelio efektyvumo plieno gamybą, paremtą žaliuoju vandeniliu, derinant plieno perdirbimą ir nuolatinę geležies liejimo gamybą;

b) centralizuotą šildymą panaudojant perteklinę požeminio transporto šilumą;

c) pažangų apmokestinimą ir perėjimą prie kitų transporto rūšių transporto sektoriuje;

d) tvarų naftos chemijos ir agrochemijos produktų bei su jais susijusių procesų pakeitimą;

e) naujos kartos baterijų gamybą ir perdirbimą;

f) skystines technologijas duomenų centrams, padedančias reikšmingai sumažinti energijos poreikį ir perteklinę šilumą;

49. palankiai vertina iniciatyvas, kurių imtasi strateginių vertės grandinių srityje; ragina atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijas laikyti pagrindine strategine vertės grandine ir sukurti aljansą, kuris remtų pastangas didinti šių technologijų naudojimo mastą ir iniciatyvas procesams ir energijos vartojimo efektyvumui gerinti; ragina Komisiją užtikrinti skaidrų visų aljansų valdymą, įskaitant MVĮ, pilietinės visuomenės, nevyriausybinių organizacijų ir nepriklausomų ekspertų dalyvavimą, kartu užtikrinant geografinę įvairovę;

o

o o

50. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.